

EUROPEES PARLEMENT

1999



2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0167/2001

13 mei 2001

*

VERSLAG

over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen
(COM(2000) 898 – C5-0081/2001 – 2001/0011(CNS))

Commissie constitutionele zaken

Rapporteur: Ursula Schleicher

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
WETGEVINGSVOORSTEL	5
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE	14
TOELICHTING	15
MINDERHEIDSSTANDPUNT	21
ADVIES VAN DE BEGROTINGSCOMMISSIE	22
ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT	28

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 27 februari 2001 verzocht de Raad, overeenkomstig artikel 308 van het EG-Verdrag, het Parlement om advies inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen (COM(2000) 898 – 2001/0011(CNS)).

Op 28 februari 2001 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie constitutionele zaken als commissie ten principale en naar de Begrotingscommissie, de Commissie begrotingscontrole en de Commissie juridische zaken en interne markt als medeadviserende commissies (C5-0081/2001).

De Commissie constitutionele zaken benoemde op haar vergadering van 24 januari 2001 Ursula Schleicher tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 5 maart, 9 april, 26 april en 3 mei 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 20 stemmen voor en 4 tegen bij 5 onthoudingen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Giorgio Napolitano (voorzitter), Ursula Schleicher (ondervoorzitter en rapporteur); Christopher J.P. Beazley (ondervoorzitter), Teresa Almeida Garrett, Pervenche Berès (verving Enrique Barón Crespo), Georges Berthu, Guido Bodrato (verving Luigi Ciriaco De Mita), Elmar Brok (verving Lennart Sacrédeus), Carlos Carnero González, Richard Corbett, Marielle de Sarnez (verving François Bayrou), Giorgos Dimitrakopoulos, Andrew Nicholas Duff, Olivier Duhamel, Olivier Dupuis, Monica Frassoni, José María Gil-Robles Gil-Delgado, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jo Leinen, Hanja Maij-Weggen, Cecilia Malmström, Hans-Peter Martin, Iñigo Méndez de Vigo, Gérard Onesta, Alonso José Puerta, Mariotto Segni, António José Seguro, The Earl of Stockton en Dimitrios Tsatsos.

De adviezen van de Begrotingscommissie en de Commissie juridische zaken en interne markt zijn bij dit verslag gevoegd. De Commissie begrotingscontrole heeft op 26 april 2001 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 3 mei 2001.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

WETGEVINGSVOORSTEL

Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen (COM(2000) 898 – C5-0081/2001 – 2001/0011(CNS))

Dit voorstel wordt als volgt gewijzigd:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Overweging 1

(1) Artikel 191 van het EG-Verdrag erkent het belang van politieke partijen op Europees vlak voor de Europese integratie, voor de vorming van een Europees bewustzijn en als middel tot uiting van de politieke wil van de burgers.

(1) Artikel 191 van het EG-Verdrag **en artikel 12, lid 2 van het Handvest van de grondrechten** erkent het belang van politieke partijen op Europees vlak voor de Europese integratie, voor de vorming van een Europees bewustzijn en als middel tot uiting van de politieke wil van de burgers.

Motivering

Het handvest van de grondrechten dient in iedere wetgevende tekst die zich daarvoor leent te worden genoemd om de betekenis ervan te onderstrepen en het geleidelijk geldigheid volgens het gewoonterecht te verschaffen, zolang het nog niet in het positieve recht is verankerd.

Amendement 2 Overweging 2

(2) Er moet een statuut komen voor Europese politieke partijen en er moet op worden toegezien dat deze, overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag, de grondrechten alsmede de democratische beginselen en de rechtsstaat eerbiedigen en dat zij eigen organen hebben.

(2) Er moet een statuut **en een voor alle burgers van de Unie toegankelijk programma** komen voor Europese politieke partijen en er moet op worden toegezien dat deze, overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag **en het Handvest van de grondrechten**, de grondrechten alsmede de democratische beginselen en de rechtsstaat eerbiedigen en dat zij eigen organen hebben.

Motivering

Naast het statuut is ook een partijprogramma noodzakelijk zodat de burgers van de Unie die dat wensen zich een beeld kunnen vormen van de politieke richting van de verschillende partijen. Daardoor worden ook ad-hoc-verenigingen bemoedigd die niet op duurzaamheid

¹ Nog niet in Publicatieblad gepubliceerd.

zijn gericht.

Amendement 3
Overweging 2 bis (nieuw)

(2 bis) Europese politieke partijen moeten, nadat zij als zodanig zijn erkend, rechtspersoonlijkheid bezitten.

Motivering

Voor een onbelemmerde uitoefening van hun politieke activiteiten moeten de partijen de gebruikelijke rechtshandelingen kunnen verrichten.

Amendement 4
Overweging 3

(3) Er moet worden gezorgd voor een financiering van de Europese politieke partijen teneinde gedeeltelijk hun werkingskosten te dekken, alsmede hun uitgaven ter bevordering van de democratie in de landen die kandidaat voor toetreding zijn.

(3) Er moet worden gezorgd voor een financiering van de Europese politieke partijen teneinde gedeeltelijk hun werkingskosten te dekken, alsmede hun uitgaven ***voor de voortzetting van het proces van het herstel*** van de democratie in de landen die kandidaat voor toetreding zijn.

Motivering

Erkent dat de democratie in de toetredingslanden reeds bestaat.

Amendement 5
Overweging 5 bis (nieuw)

(5 bis.) Giften en andere uitkeringen aan Europese politieke partijen moeten voldoen aan het gebod van transparantie. Op overtredingen van deze regels moeten passende sancties worden toegepast.

Motivering

De transparantie gebiedt dat giften vanaf een bepaalde omvang bekend worden gemaakt.

Amendement 6
Overweging 6

(6) De aard van de uitgaven waarvoor op grond van deze verordening een financiering kan worden toegekend, dient duidelijk te worden aangegeven.

(6) De aard van de uitgaven waarvoor op grond van deze verordening een financiering kan worden toegekend, dient **in de zin van artikel 191 van het EG-Verdrag en overeenkomstig de in het goedgekeurde statuut geformuleerde doelstellingen** duidelijk te worden aangegeven.

Motivering

In artikel 191 is op uitstekende wijze de taak van de Europese politieke partijen geformuleerd; in de tekst dient daarom naar dit artikel te worden verwezen.

Amendement 7 Overweging 8

(8) De uitvoering van de in de onderhavige verordening *voorzien*e maatregelen draagt bij tot de verwezenlijking van de in het Verdrag vervatte doelstellingen. Het Verdrag voorziet voor de vaststelling van de onderhavige Verordening niet in andere bevoegdheden dan die van artikel 308.

(8) De uitvoering van de in de onderhavige verordening *neergelegde* maatregelen draagt **onder democratische omstandigheden** bij tot de verwezenlijking van de in het Verdrag vervatte doelstellingen. Het Verdrag voorziet voor de vaststelling van de onderhavige Verordening niet in andere bevoegdheden dan die van artikel 308.

Motivering

Doel van deze aanvulling is te verduidelijken dat op de politieke richting van de voor financiering in aanmerking komende partijen geen druk mag worden uitgeoefend zolang deze partijen de democratische grondbeginselen beamen.

Amendement 8 Overweging 9

(9) De geldigheidsduur van deze verordening **dient te verstrijken aan het einde van het tweede begrotingsjaar dat volgt op de inwerkingtreding ervan,**

(9) De geldigheidsduur van deze verordening **verstrijkt bij de inwerkingtreding van een volgende regeling uit hoofde van het Verdrag van Nice,**

Motivering

Spreekt vanzelf. De mogelijkheid dat een juridisch vacuüm ontstaat, moet worden uitgesloten.

Amendement 9 Artikel 1, inleidende formule

Elke Europese politieke partij of unie van partijen, kan bij het Europees Parlement een statuut van Europese politieke partij ,hierna " statuut" genoemd, neerleggen, mits zij:

Elke Europese politieke partij of **duurzaam geconcipieerde** unie van partijen, kan bij het Europees Parlement een statuut van Europese politieke partij ,hierna " statuut" genoemd, neerleggen, mits zij:

Motivering

Alleen verenigingen met een transnationaal karakter dienen onder het Europees partijenstatuut te vallen. Unies van partijen mogen niet alleen om communautaire middelen te verkrijgen worden opgericht, maar moeten zijn gericht op een duurzaam bestaan.

Amendement 10
Artikel 1, alinea 2 bis (nieuw)

De burgers van de Unie en alle natuurlijke en rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat hebben recht van toegang tot de bij het Europees Parlement gedeponeerde statuten.

Motivering

Dit amendement regelt de toegang tot de bij het EP neergelegde statuten, overeenkomstig het bepaalde in artikel 255 van het Verdrag.

Amendement 11
Artikel 1, alinea 2 ter (nieuw)

De intentie om een fractie op te richten of aan een bestaande fractie deel te nemen moet bekend worden gemaakt via een officiële verklaring die bij het Europees Parlement wordt gedeponeed.

Motivering

Dit amendement is bedoeld om te bewijzen dat men de bedoeling heeft een fractie op te richten of hieraan deel te nemen.

Amendement 12
Artikel 1 bis (nieuw)

Artikel 1 bis

Rechtspersoon

Europese politieke partijen bezitten rechtspersoonlijkheid. Zij bezitten in volle omvang de volgens nationaal recht aan de partijen op nationaal niveau verleende handelingsbevoegdheid. Zij kunnen met name roerend en onroerend goed verwerven en vervreemden en in rechte optreden.

Motivering

Voor een onbelemmerde uitoefening van hun politieke activiteiten moeten de partijen de gebruikelijke rechtshandelingen kunnen verrichten.

Amendement 13

Artikel 2

Onafhankelijke controle *door* *vooraanstaande personen*

Het Europees Parlement beslist over alle betwistingen van de in artikel 1 bedoelde voorwaarden *overeenkomstig het advies van een onafhankelijk comité van vooraanstaande personen dat om de vijf jaar in gemeenschappelijk overleg door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie wordt benoemd.*

Onafhankelijke controle *op de* *voorwaarden*

Het *Bureau van het* Europees Parlement beslist over alle betwistingen van de in artikel 1 bedoelde voorwaarden.

Motivering

De instelling van een "onafhankelijk comité van vooraanstaande personen" dient alleen in uitzonderingsgevallen te worden overwogen. Het Europees Parlement is in staat de in artikel 1 genoemde criteria zelf te beoordelen.

Amendement 14

Artikel 3, letters a) en b)

a) in ten minste **vijf** lidstaten gekozenen van de partij of van onderdelen daarvan hebben in het Europees Parlement, in de nationale parlementen of in regionale parlementen;

b) bij de laatste Europese verkiezingen in ten minste **vijf** lidstaten ten minste vijf procent

a) in ten minste **een derde van de** lidstaten gekozenen van de partij of van onderdelen daarvan hebben in het Europees Parlement, in de nationale parlementen of in regionale parlementen;

b) bij de laatste Europese verkiezingen in ten minste **een derde van de** lidstaten ten minste

van de stemmen hebben verkregen.

vijf procent van de stemmen hebben verkregen.

Motivering

Met het oog op de toetreding is het logisch dat een percentage zinvoller is dan een concreet aantal. In een Europa met 27 lidstaten moet een Europese partij in meer lidstaten zijn vertegenwoordigd dan in een Europa met 15 lidstaten.

Amendement 15
Artikel 3, alinea 2

De partijen die aan deze voorwaarden voldoen moeten jaarlijks hun begrotingen en rekeningen openbaar maken.

De partijen die aan deze voorwaarden voldoen moeten jaarlijks hun begrotingen en rekeningen openbaar maken **en een verklaring afgeven inzake hun financieringsbronnen in de vorm van een lijst van hun donoren en de door elke donor gegeven bedragen. Anonieme donaties mogen in geen geval worden aangenomen.**

Motivering

Ten behoeve van transparantie en openheid moeten de identiteit van de donoren en de leden, alsmede de gedoneerde bedragen openbaar worden gemaakt.

Amendement 16
Artikel 3, alinea 2 bis (nieuw)

Overheidsbedrijven mogen geen donaties verstrekken aan of lid zijn van een Europese politieke partij.

Motivering

Donaties aan Europese politieke partijen van overheidsbedrijven en bedrijven waarin de overheid meer dan de helft of een meerderheid van de aandelen bezit zijn onaanvaardbaar.

Amendement 17
Artikel 4, lid 1

1. De financiële middelen die op grond van deze verordening worden toegekend, mogen slechts worden besteed aan uitgaven **gedaan** ter verwezenlijking van een doelstelling die in het statuut van de

1. De financiële middelen die op grond van deze verordening worden toegekend, mogen slechts worden besteed aan uitgaven **voor Europese politieke activiteiten in de zin van artikel 191 van**

betrokken Europese politieke partij is opgenomen.

De uitgaven kunnen onder meer betrekking hebben op administratieve kosten, kosten in verband met technische ondersteuning, vergaderingen, studies, voorlichting en publicaties die rechtstreeks verband houden met de statutaire doelstellingen.

het EG-Verdrag ter verwezenlijking van een doelstelling die in het statuut van de betrokken Europese politieke partij is opgenomen.

Motivering

In artikel 191 is op uitstekende wijze de taak van de Europese politieke partijen geformuleerd; in de tekst dient daarom naar dit artikel te worden verwezen.

Amendement 18
Artikel 4, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. In het geval van gezamenlijke acties van Europese en nationale partijen en andere organisaties moeten de bescheiden over de uitgaven van de Europese politieke partijen toegankelijk zijn voor de Europese Rekenkamer. In het geval van ontoereikende staving van uitgaven zijn de in artikel 5bis vastgelegde sancties van toepassing.

Motivering

Spreekt voor zich.

Amendement 19
Artikel 5, alinea 3

De controle geschiedt daarenboven op grond van een jaarlijkse audit door een externe en onafhankelijke instantie. Het auditverslag wordt het Europees Parlement en de Rekenkamer toegezonden.

De controle geschiedt daarenboven op grond van een jaarlijkse audit door een externe en onafhankelijke instantie. Het auditverslag wordt het Europees Parlement en de Rekenkamer ***binnen zes maanden na afloop van het betreffende begrotingsjaar*** toegezonden.

Motivering

Er dient een termijn te worden vastgesteld voor de jaarlijkse audit.

Amendement 20

Artikel 5, alinea 4

De betrokken diensten kunnen ter plaatse alle controlehandelingen verrichten die zij noodzakelijk achten om vast te stellen of de toegekende financiering op wettige en regelmatige wijze is gebruikt. Bij de uitoefening van hun taak kunnen zij alle boekhoudkundige bescheiden en verantwoordingsstukken, alsmede alle andere documenten die zij dienstig achten inzien en alle inlichtingen opvragen die zij nodig menen te hebben voor de uitoefening van hun controletaak.

Met het oog op de uitvoering van controletaken kunnen de hiertoe bevoegd verklaarde ambtenaren van de betrokken diensten ter plaatse alle controlehandelingen verrichten die zij noodzakelijk achten om vast te stellen of de toegekende financiering op wettige en regelmatige wijze is gebruikt. Bij de uitoefening van hun taak kunnen zij alle boekhoudkundige bescheiden en verantwoordingsstukken, alsmede alle andere documenten die zij dienstig achten inzien en alle inlichtingen opvragen die zij nodig menen te hebben voor de uitoefening van hun controletaak.

Motivering

Juridische onderbouwing van de controlemogelijkheden van de hiertoe bevoegde diensten, met het oog op een grotere rechtszekerheid.

Amendement 21
Artikel 5 bis (nieuw)

5 bis. Wanneer een Europese politieke partij of unie van partijen na het deponeren van hun statuten de fundamentele beginselen van democratie, naleving van de grondrechten en van de rechtsstaat niet in acht neemt of niet aan de verplichtingen uit hoofde van de artikelen 3 en 4 voldoet, wordt op verzoek van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement en de Raad de in artikel 3 geregelde financiering opgeschort. Ten onrechte ontvangen financiële steun moet worden terugbetaald. Daarnaast kunnen volgens dezelfde procedure passende financiële sancties worden opgelegd.

Motivering

Er moet doeltreffend op worden toegezien dat een Europese partij voldoet aan de plichten op boekhoudkundig gebied. De terugbetaling van ten onrechte verkregen middelen spreekt voor zichzelf. Bovendien moet de mogelijkheid bestaan om boetes in te stellen die door het Bureau worden vastgesteld en voldoen aan het evenredigheidsbeginsel.

Amendement 22
Artikel 8, alinea 2

Zij verstrijkt *aan het einde van het tweede begrotingsjaar dat volgt op de inwerkingtreding ervan.*

Zij verstrijkt *bij de inwerkingtreding van een volgende verordening uit hoofde van het Verdrag van Nice.*

Motivering

Spreekt vanzelf.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen (COM(2000) 898 – C5-0081/2001 – 2001/0011(CNS))

(Raadplegingsprocedure)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan de Raad (COM(2000) 898¹),
 - geraadpleegd door de Raad overeenkomstig artikel 308 van het EG-Verdrag (C5-0081/2001),
 - gelet op artikel 67 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken en de adviezen van de Begrotingscommissie, de Commissie begrotingscontrole en de Commissie juridische zaken en interne markt (A5-0167/2001),
1. hecht zijn goedkeuring aan het aldus gewijzigde Commissievoorstel;
 2. verzoekt de Commissie haar voorstel krachtens artikel 250, lid 2 van het EG-Verdrag dienovereenkomstig te wijzigen;
 3. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 4. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in het voorstel van de Commissie;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

¹ Nog niet in Publicatieblad gepubliceerd.

TOELICHTING

Inleiding

Na de eerste rechtstreekse verkiezingen voor het Europees Parlement in 1979 is er steeds weer naar gestreefd een Europees politiek toneel en een Europese publieke opinie te ontwikkelen. Twee van de belangrijkste redenen voor de sedertdien voortdurend achteruitlopende kiezersopkomst (een fenomeen dat zich echter ook op nationaal niveau voordoet) zijn veelal de al te zeer op nationale onderwerpen toegespitste verkiezingscampagnes en het gebrek aan een Europees mediumplatform. Het is dus voor de hand liggend dat het Europees Parlement na de laatste verkiezingen een nieuwe aanloop neemt en een duidelijke rechtsgrondslag voor Europese partijen en de financiering daarvan verlangt.

Het recht van het Europees Parlement zijn eigen organisatie te regelen, kan alleen een legitieme basis zijn voor de financiering van Parlementsactiviteiten (bijvoorbeeld activiteiten van de fracties), maar niet voor de veel verderreikende taken van een Europese politieke partij, die uiteraard ook buiten het Parlement moet ageren. De rechtsgrondslag voor de communautaire financiering van Europese partijen kan daarom alleen een communautair besluit zijn, dat uitsluitend door de Commissie kan worden voorgesteld. Dit mag voor de buitenwereld merkwaardig lijken omdat het immers om iets wezenlijks van het Parlement gaat. Alle instellingen van de Gemeenschappen worden er daarom toe aangespoord de burger onder verwijzing naar het exclusieve initiatiefrecht van de Commissie duidelijk te maken hoe de zaak in elkaar zit.

Afwachten totdat het Verdrag van Nice in werking treedt – zoals dat soms wordt voorgesteld – is, mede gezien de kritiek van Europese Rekenkamer op de transfer van middelen van de fracties van het Europees Parlement naar Europese partijfederaties, niet aanbevelenswaardig¹. Gezien de grote sensibiliteit bij het publiek in sommige lidstaten zijn zuiver interne regelingen, zoals het onlangs door het Bureau genomen besluit, onvoldoende transparant. Veeleer dienen de wijze van en de regels voor financiering uit Europese begrotingsmiddelen met de nodige nauwkeurigheid en openheid te worden vastgelegd in een communautair besluit. Verder dient te worden gestreefd naar parallellisme met de begrotingsprocedure 2002.

Voorgeschiedenis

Het verslag-Tsatsos

In december 1996 nam het Europees Parlement op basis van een verslag van de Commissie institutionele zaken (rapporteur: Dimitri Tsatsos) een resolutie aan over de constitutionele positie van de Europese politieke partijen². Dit verslag gaf een overzicht van de tot eind 1996 ondernomen pogingen om politiek op Europees niveau te voeren en zo tot een echte Europese politieke discussie te komen. De rapporteur wees daarbij op de centrale rol die partijen spelen bij de democratische wilsvorming, een rol die in bijna alle lidstaten grondwettelijk is erkend. Daarnaast is, aldus het verslag, de rechtspositie van partijen veelal bij wet geregeld en bestaat

¹ Speciaal verslag 13/2000, PB C 181 van 28.06.2000, blz. 1. In paragraaf 64 constateert de Rekenkamer: "In het licht van de rol van de politieke partijen op Europees niveau die artikel 191 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap hun toekent en gezien de opname in de begroting van een onderdeel dat specifiek de bijdragen aan Europese politieke partijen betreft, verdient de formulering van transparante regels voor de financiering van deze organen eveneens aandacht."

² PB C 20 van 20.1.1997, blz. 20 en 29; verslag A4-0342/96.

er aanspraak op overheidsmiddelen om hun constitutionele taak te kunnen vervullen.

Verder wordt in het verslag geconstateerd: "De politieke wilsvorming op het niveau van de Europese Unie raakt steeds meer vitale vraagstukken van de Europese samenleving en ook rechtstreeks de Europese burger – men denke hier aan de wetgeving voor de voltooiing van de interne markt, de Economische en Monetaire Unie en gemeenschappelijke maatregelen om de veiligheid naar binnen en naar buiten te garanderen. Parallel hiermee moeten hogere eisen worden gesteld aan de democratische legitimering van deze wilsvorming." Om te bereiken dat "de maatschappelijke krachten zich in [de Europese] instellingen als het ware hoorbaar kunnen articuleren, (...) moeten ook de historisch gegroeide partijen de uitdaging onder ogen zien dat de politieke wilsvorming transnationaal moet worden georganiseerd". De huidige "overkoepelende organisaties" van tot eenzelfde politieke familie behorende partijen uit meerdere lidstaten zijn slechts een eerste, zij het belangrijke fase van partijvorming op Europees vlak. In het verslag wordt opgemerkt dat de ontwikkeling van Europese politieke partijen globaal gezien achterblijft bij de met name in de politieke instellingen van de Unie bereikte integratie. Op grond van deze analyse verlangde het Parlement een statuut voor Europese partijen en een regeling voor de gemeenschappelijke financiering daarvan.

Tussen de aanneming van het verslag-Tsatsos en het begin van de laatste Intergouvernementele Conferentie was er van verdere ontwikkeling vrijwel geen sprake. Na de laatste Europese verkiezingen (1999) met een teleurstellende kiezersopkomst begonnen echter alle politieke stromingen opnieuw na te denken over de rol van politieke partijen op Europees vlak. Enerzijds worden zij beschouwd als een belangrijk instrument om de burger voor het project Europa te winnen, anderzijds als belangrijk instrument voor de voorbereiding op de uitbreiding in de kandidaat-landen. Daar hebben partijen de uiterst belangrijke taak de bevolking de voordelen van een lidmaatschap duidelijk te maken, maar ook begrip te kweken voor de deels strenge voorwaarden die het *acquis communautaire* met zich meebrengt.

Concrete stappen voor en tijdens de Intergouvernementele Conferentie 2000

In oktober 1999 werd in de begroting 2000 een *p.m.*-begrotingslijn B3-500 opgenomen, bedoeld ter financiering van Europese partijen¹. Eind 1999/begin 2000 begonnen de voorzitters van de EP-fracties een concept te ontwikkelen voor een statuut voor Europese partijen, dat ook moest voorzien in de mogelijkheid tot financiering uit communautaire middelen. Bij schrijven d.d. 21 februari 2000 verzochten de fractievoorzitters van PPE/DE, PSE, ELDR en Groenen Commissievoorzitter Prodi een voorstel voor een verordening van de Raad in te dienen. Deze brief ging vergezeld van een Ontwerpstatuut voor Europese partijen. In de twee verslagen over de voorbereiding van de Intergouvernementele Conferentie 2000 (rapporteurs: Giorgos Dimitrakopoulos en Jo Leinen) sprak het Parlement zich voor goedkeuring van een partijenstatuut uit op basis van artikel 191². In het tweede verslag van april 2000 wordt o.a. opgemerkt:

¹ De desbetreffende passage luidt: "Rekening houdend met de noodzakelijke transparantie en versterking van de democratische verantwoordelijkheid van de Europese Unie, dient dit artikel ter financiering, op Europees niveau, van politieke partijen die bijdragen tot het ontstaan van een Europees bewustzijn en die de burgers van de Europese Unie de mogelijkheid bieden hun politieke wil kenbaar te maken. In verband hiermee wordt de Commissie verzocht zo spoedig mogelijk een voorstel voor een statuut voor Europese politieke partijen in te dienen, om uitvoering te geven aan het Verdrag". Zie PB L 56 van 26.2.2001, blz. 874.

² Eerste verslag: doc. A5-0058/1999, PB C 189 van 07.7.2000, blz. 104 en 222.

"Artikel 191 van het EG-Verdrag dient als volgt te luiden: "Europese politieke partijen dragen bij tot de vorming van een Europees bewustzijn en tot de uiting van de politieke wil van de burgers van de Unie; op voorstel van de Commissie keuren het Europees Parlement en de Raad, volgens de procedure van artikel 251 van het EG-Verdrag, de voorwaarden voor erkenning, het statuut en de financieringsmodaliteiten (met inbegrip van de communautaire financiering) van de Europese politieke partijen goed"¹.

De Commissie voldeed aan de voorstellen van het Parlement door als eerste stap in de loop van de IGC 2000 met steun van de EP-vertegenwoordigers Elmar Brok en Dimitrios Tsatsos een voorstel voor te leggen tot aanvulling van artikel 191 van het EG-Verdrag, waardoor dit artikel als enige rechtsgrondslag kon dienen². Dit artikel werd uiteindelijk in het Verdrag van Nice met een tweede alinea als volgt aangevuld:

"De Raad stelt volgens de procedure van artikel 251 het statuut van de Europese politieke partijen en in het bijzonder de regels inzake hun financiering vast."

De Intergouvernementele Conferentie stelde verder de volgende verklaring op:

"De Conferentie herinnert eraan dat artikel 191 geen bevoegdheidsoverdracht aan de Europese Gemeenschap inhoudt en de toepassing van de desbetreffende constitutionele bepalingen van de lidstaten onverlet laat.

De financiering van Europese politieke partijen uit de begroting van de Gemeenschappen mag niet worden aangewend om nationale politieke partijen rechtstreeks of zijdelings te financieren.

De bepalingen betreffende de financiering van politieke partijen zijn gelijkelijk van toepassing op alle politieke stromingen die in het Europees Parlement vertegenwoordigd zijn."

Als tweede stap keurde de Commissie op 13 februari 2001 – na herhaaldelijk aandringen door het Parlement, bijvoorbeeld in de vorm van mondelinge vragen aan de Commissie³ - het voorstel voor een verordening van de Raad goed, dat als uitgangspunt dient voor onderhavig verslag.

Inhoud van het Commissievoorstel

De Commissie motiveert haar voorstel met een verwijzing naar artikel 191 van het EG-Verdrag: politieke partijen leveren een belangrijke bijdrage tot de ontwikkeling van de Europese opbouw, alsmede – door bij te dragen tot de uiting van de politieke wil van de burgers – tot het democratisch functioneren van het institutionele stelsel. Het uitoefenen van die functies brengt exploitatie- en personeelskosten met zich mee. Omdat artikel 191 echter geen operationele bepaling bevat, maar een declaratoir karakter heeft – zoals reeds werd geconstateerd in het verslag-Tsatsos – heeft de Commissie in verband met de in het Verdrag

¹ Verslag A5-0086/2000 (paragraaf 18 van de resolutie). PB C 40 van 7.2.2001, blz. 58 en blz. 411.

² COM(2000) 444 def. van 12.7.2000.

³ PB C 67 van 1.3.2001, blz. 60.

van Nice aangebrachte wijzigingen een voorstel ingediend. Vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Nice is echter artikel 308 van het EG-Verdrag in combinatie met artikel 191 van het EG-Verdrag de passende rechtsgrondslag voor de goedkeuring van dergelijke uitgaven. Een betere organisatie van de politieke discussie draagt bij tot een goed functioneren van de instellingen op de onder het Verdrag ressorterende gebieden, zoals bijvoorbeeld de in artikel 14, lid 2 van het EG-Verdrag bedoelde vier vrijheden. Overigens heeft alleen al de indiening van het Commissievoorstel de partijenwereld in beweging gebracht.

In het Commissiedocument wordt ook gewezen op de kritiek van de Rekenkamer op de financiering van partijen door de toekenning van subsidies en personeel ten laste van de begroting van de fracties van het Europees Parlement. De Rekenkamer beschouwt deze gang van zaken bij gebrek aan een specifieke rechtsgrondslag onrechtmatig.

Het voorstel voor een verordening is gebaseerd op de volgende criteria:

- subsidiariteit
- behandeling van de opbouw van Europa als thema in het kader van de politieke activiteiten, zonder een pro-Europees standpunt te moeten innemen
- democratische procedures binnen de partij
- een grensoverschrijdende representativiteit
- transparantie bij de toekenning van middelen

Allereerst wordt erop gewezen dat, rekening houdende met het subsidiariteitsbeginsel, er geen sprake mag zijn van een vermenging met de nationale partijfinancieringstelsels. Met name moet worden vermeden dat nationale partijen worden gefinancierd – wat overigens onverenigbaar zou zijn met artikel 191 – of dat hun nationale of Europese verkiezingscampagnes worden gefinancierd.

Wat de definitie van een "**Europese partij**" betreft, stelt de Commissie zich betrekkelijk flexibel op: enerzijds moet duidelijk zijn dat de betrokken partij zich met Europese onderwerpen bezighoudt. Een partij kan echter vanzelfsprekend niet tot een positief standpunt ten aanzien van de integratie worden gedwongen; ook partijen die sceptisch tegenover Europa staan, kunnen worden gesubsidieerd, mits zij zich inhoudelijk bezighouden met onderwerpen in verband met de Europese opbouw. Indien een partij voldoende stemmen behaalt, moet zij in het Europees Parlement een fractie vormen of beogen te vormen c.q. voornemens zijn deel te gaan uitmaken van een fractie.

Beoogd is dat een toetsing of aan deze voorwaarden wordt voldaan, plaatsvindt aan de hand van voorlegging van statuten aan het Europees Parlement. Uit deze statuten moet ook duidelijk de **democratische structuur** van een partij blijken; partijleiders moeten democratisch worden gekozen; de partij moet de in het Verdrag en in het Handvest van de grondrechten verankerde beginselen van democratie, eerbiediging van de fundamentele rechten en van de rechtstaat onderschrijven.

Tenslotte stelt de Commissie bepaalde voorwaarden voor waaronder partijen voor communautaire financiering in aanmerking komen: de bedoeling is dat deze communautaire financiering alleen aan politieke partijen wordt toegekend die in het Europees Parlement of in meerdere lidstaten een bepaalde **representativiteit** hebben. Daarmee moet worden

voorkomen dat splintergroeperingen uitsluitend worden opgericht om middelen te kunnen opstrijken. De verwijzing naar regionale parlementen in artikel 3 van de ontwerpverordening moet daarbij in elke lidstaat worden geïnterpreteerd met inachtneming van de eigen constitutionele beginselen. Concreet stelt de Commissie voor dat een partij ofwel door Europese of regionale of nationale gekozenen vertegenwoordigd moet zijn in ten minste vijf lidstaten ofwel bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement ten minste 5% van de uitgebrachte stemmen behaald moet hebben in vijf lidstaten van de Gemeenschap.

Tenminste 25% van de partijmiddelen moet uit eigen financiering komen (donaties, contributies, enz.). De resterende 75% wordt verdeeld over een forfaitaire basisfinanciering van 15% voor elke partij en een tweede tranche van 85%, die berekend wordt op grond van het aantal in het Europees Parlement gekozen afgevaardigden.

De partijen moeten de Rekenkamer inzage geven in hun rekeningen en hun **financieringsbronnen**, met inbegrip van alle donaties van derden. Verder voorziet de ontwerpverordening in uniforme procedures voor rapportage, boekhouding en controle, alsmede in een externe en onafhankelijke audit van de rekeningen van de partijen. De werkwijze van de onafhankelijk financieel controleur wordt vastgesteld in overleg met het Parlement.

Mede in verband met de inwerkingtreding van het Verdrag van Nice heeft de voorgestelde verordening een tijdelijk karakter. Beoogd is dat de verordening afloopt aan het einde van het tweede begrotingsjaar na de inwerkingtreding ervan. De Commissie is voornemens aan de hand van een verslag over de werking van de verordening een nieuw voorstel voor een definitieve regeling in te dienen.

Beoordeling

In het reeds genoemde verslag van de Commissie institutionele zaken uit 1996 waren de belangrijkste richtsnoeren voor een reglementaire partijfinanciering als volgt omschreven. De beoogde toe te kennen middelen moeten

- berusten op een uitdrukkelijke **machtiging** op grond van een speciaal daartoe vastgesteld communautair besluit en in de EU-begroting als zodanig worden opgenomen;
- volgens het beginsel van **gelijke kansen** worden verdeeld waarbij nieuwe partijen een reële kans moeten krijgen en rekening moet worden gehouden met het aantal lidstaten waarin de partijen vertegenwoordigd zijn;
- **gericht** worden toegekend voor het uitvoeren van de uit artikel 191 van het EG-Verdrag voortvloeiende taak op EU-niveau; dit betekent met name dat geen financiële middelen uit de begroting van de Gemeenschap mogen worden gebruikt voor de directe of indirecte financiering van politieke partijen op nationaal niveau;
- voor de ontvanger de verplichting met zich meebrengen inzage te geven in zijn financiële situatie; deze **verplichting tot openbaarmaking** dient ook te gelden voor alle andere inkomsten (contributies van leden, donaties e.d.).

Het Commissievoorstel neemt deze richtsnoeren grotendeels over. Ten aanzien van de rechtspersoonlijkheid, de democratische grondbeginselen en de looptijd worden echter enkele

aanvullingen en wijzigingen voorgesteld (zie daarvoor de motivering bij de amendementen).

MINDERHEIDSSTANDPUNT

José Ribeiro e Castro

Ik ben van mening dat de goedkeuring van dit verslag voorbarig en de totstandbrenging van een Reglement betreffende de financiering van de Europese politieke partijen ongepast is.

Zoals ik reeds tijdens het debat en door middel van een aantal amendementen heb benadrukt, zal een normatief kader voor de financiering pas bestaan nadat het ratificatieproces van het Verdrag van Nice is afgesloten en dit in werking is getreden. Dit Verdrag vormt namelijk door de toevoeging van een tweede (nieuw) lid aan Artikel 191 van het EG Verdrag de terzake geldige rechtsgrondslag. Het is duidelijk dat de verwijzing naar artikel 308 geforceerd is en absoluut geen steek houdt.

Bovendien wordt in het EG-verdrag niet van "Europese politieke partijen" gesproken, maar van de rol die de "politieke partijen op Europees niveau" algemeen spelen, hetgeen een duidelijk verschil is. Zo was het vóór Nice, en zo zal het ook na Nice blijven.

Tegen deze achtergrond voorspellen de overhaaste stappen om de "Europese politieke partijen" - die slechts een deel van het geheel vormen - in politiek en vooral financieel opzicht te begunstigen, weinig goeds: hiervoor is in de Verdragen geen grondslag te vinden en een en ander zou een ernstige discriminatie vormen en aanleiding geven tot oneindig veel geschillen. Deze discriminatie zou met name indruisen tegen artikel 6 van het EU-Verdrag evenals tegen artikel 21 van het Handvest van de grondrechten, waarnaar zo vaak wordt verwezen, maar dat nu al dreigt te worden geschonden.

Degenen die van mening zijn dat het met de discriminatie tussen partijen (die op zich al ernstig genoeg is) niet zo'n vaart zal lopen, worden erop gewezen dat er niet alleen sprake zal zijn van discriminatie tussen partijen, maar ook van discriminatie tussen de burgers, tussen de kiezers, aangezien partijen immers niet meer zijn dan instanties waardoor de stemgerechtigde burgers hun mening kunnen uiten en zich laten vertegenwoordigen. Het mag niet zo zijn dat er eerste en tweede klas kiezers komen.

Ook om deze redenen zou het belangrijk zijn geweest af te wachten om beter over deze materie te kunnen nadenken.

25 april 2001

ADVIES VAN DE BEGROTINGSCOMMISSIE

aan de Commissie constitutionele zaken

inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen
(COM(2000) 898 – C5-0081/2001 – 2001/0011(CNS))

Rapporteur voor advies: Carlos Costa Neves

PROCEDUREVERLOOP

De Begrotingscommissie benoemde op haar vergadering van 22 maart 2001 Carlos Costa Neves tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergadering van 25 april 2001.

Op dezelfde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Terence Wynn (voorzitter); Bárbara Dührkop Dührkop (ondervoorzitter); Carlos Costa Neves (rapporteur voor advies); Joan Colom i Naval, Göran Färm, Markus Ferber, Salvador Garriga Polledo, Catherine Guy-Quint, Jutta D. Haug, Anne Elisabet Jensen, Armin Laschet, Maria Martens (verving Ioannis Averoff overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Juan Andrés Naranjo Escobar, Heide Rühle, Per Stenmarck, Kyösti Tapio Virrankoski, Ralf Walter en Brigitte Wenzel-Perillo.

BEKNOPTE MOTIVERING

1. Inleiding

Met het huidige voorstel wordt voldaan aan het herhaalde verzoek van het Parlement om een rechtsgrondslag voor de financiering van Europese politieke partijen uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen. Het duidelijkste verzoek van het Parlement was de resolutie over de constitutionele positie van de Europese politieke partijen van 10 december 1996 (verslag-Tsatsos, A4-0342/96¹). In de resoluties² over de eerste lezing van de ontwerpbegroting 2001 benadrukte het Parlement opnieuw de noodzaak van een rechtsgrondslag. De betrekkingen tussen de fracties in het EP en hun respectievelijke politieke partijen zijn voor wat de financiering betreft door de Rekenkamer bekritiseerd in Speciaal

¹ PB C 20 van 20.1.1997.

² PB C 378 van 29.12.2000, par. 34 en de resolutie van het Europees Parlement over het ontwerp van algemene begroting van de EU voor het begrotingsjaar 2001 van 26.10.2000, par. 27.

verslag nr. 13/2000.

Naar aanleiding van dit verslag besloot het Parlement gevolg te geven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer en heeft derhalve alle financiering van de fracties ondergebracht op één begrotingslijn (post 3701: "*Secretariaatskosten, huishoudelijke uitgaven, voorlichtingsactiviteiten en uitgaven in verband met de fracties en de niet-ingeschreven leden*"), na goedkeuring door het Bureau op 2 oktober van nieuwe tijdelijke regels inzake een meer transparant en nauwgezet gebruik van deze kredieten, die in januari 2001 in werking traden.

Tijdens de begrotingsprocedure 2001 voerde het Parlement artikel B3-500 in ("*Bijdragen aan de Europese politieke partijen*") op de begroting van de Commissie, met een pm-vermelding, om alvast de budgettaire nomenclatuur in te voeren voor het geval de gevraagde rechtsgrondslag goedgekeurd zou worden.

Tenslotte is in het Verdrag van Nice de volgende tekst toegevoegd aan artikel 191 (het artikel over de rol van de Europese politieke partijen) "*De Raad stelt volgens de procedure van artikel 251 het statuut van de Europese politieke partijen en in het bijzonder de regels inzake hun financiering vast.*"

2. Het voorstel van de Commissie

Het voorstel van de Commissie volgt de hoofdlijnen van de resolutie van het Parlement van 1996 over dit onderwerp. De belangrijkste budgettaire elementen van de voorstellen zijn:

- om in aanmerking te komen voor financiering moeten de Europese politieke partijen een statuut hebben neergelegd en moeten de partijen of hun onderdelen "*in ten minste vijf lidstaten gekozenen van de partij of van onderdelen daarvan hebben in het Europees Parlement, in de nationale parlementen of in regionale parlementen*" of "*bij de laatste Europese verkiezingen in ten minste vijf lidstaten ten minste vijf procent van de stemmen hebben verkregen*".
- de financiering mag worden gebruikt voor administratieve uitgaven, technische ondersteuning, vergaderingen, studies, voorlichting en publicaties die rechtstreeks verband houden met de statutaire doelstellingen.
- de bepalingen van het financieel reglement, geldend voor de algemene begroting van de Gemeenschappen, is van toepassing.
- De financiële administratie wordt jaarlijks gecontroleerd door een externe instantie. Het auditverslag wordt het Europees Parlement en de Rekenkamer toegezonden.
- 15% van het jaarlijkse bedrag dat op de begroting van de Gemeenschappen beschikbaar is voor de betreffende begrotingslijn "*wordt in gelijke delen verdeeld onder de partijen die aan de voorwaarden voldoen en die een naar behoren gestaafde aanvraag daartoe bij de Commissie indienen*" (art. 6a).
- "*85% wordt verdeeld tussen de Europese partijen die gekozenen hebben in het Europees Parlement, in evenredigheid tot het aantal gekozenen*" (art. 6b).
- De maximale subsidie mag niet meer bedragen dan 75% van de begroting van de partij. 25% moet afkomstig zijn van andere bronnen dan de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

3. Beoordeling

De Commissie verdient waardering voor haar voorstel. De rapporteur voor advies zou een klein aantal aspecten naar voren willen brengen die wij niet uit het oog moeten verliezen.

Dit voorstel is weer een stap in de richting van onafhankelijke financiering voor de Europese politieke partijen. Mogelijkerwijs moet er na een aantal jaren opnieuw een stap worden genomen, na de inwerkingtreding van het huidige voorstel en nadat er ervaring mee is opgedaan. In tussentijd zal het Verdrag van Nice worden geratificeerd. Na beëindiging van deze zittingsperiode zullen de Europese partijen geen gebruik meer mogen maken van kantoren in de gebouwen van het Parlement.

3.1. Het minimum van 25% voor de eigen middelen

In artikel 6 wordt het volgende bepaald: "*Financiële middelen verleend ten laste van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, waaronder die uit hoofde van deze verordening, mogen aan een Europese politieke partij slechts worden toegekend indien deze kan aantonen dat zij minstens 25% van haar middelen uit een andere bron dan de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen put*". Deze regel impliceert dat de maximumsubsidie niet hoger kan zijn dan driemaal het bedrag van de eigen middelen en dat de totale begroting van een politieke partij niet groter kan zijn dan viermaal het bedrag van de eigen middelen. Dit kan tot problemen leiden indien een partij het niet voor elkaar kan krijgen om een bedrag ter hoogte van 25% van de beoogde begroting bijeen te brengen. Om een voorbeeld te geven: stel dat een partij een begroting opstelt van € 1 miljoen. In dat geval moet de partij aan eigen middelen een bedrag van € 250 000 bijeen zien te brengen om de maximumsubsidie van € 750 000 te kunnen incasseren. Indien echter de partij slechts een bedrag van € 200 000 bijeen weet te brengen, komt de maximale begroting op € 800 000 en de maximumsubsidie op € 600 000. Dit houdt in dat de partij haar begroting met 20% moet verlagen van de beoogde € 1 miljoen naar € 800 000. Overwogen zou kunnen worden om het percentage van de eigen middelen te verlagen tot 20%.

3.2. Van wie kunnen donaties afkomstig zijn?

Het lijkt waarschijnlijk dat de nationale politieke partijen een deel van de eigen bijdrage zullen moeten financieren, en indien de fracties deel uitmaken van de partij zullen zij ook hun contributie moeten betalen. Deze contributies zullen een deel van de eigen middelen vormen. Een ander deel zal bestaan uit donaties. Deze donaties mogen niet afkomstig zijn van overheidsbedrijven of ondernemingen waarin de overheid meer dan de helft of een meerderheid van de aandelen bezit. De rapporteur voor advies is het volledig eens met hetgeen de Commissie in haar toelichting schrijft¹: "Uiteraard moet de financiële situatie van een politieke partij die een financiering uit de Gemeenschapsbegroting ontvangt, doorzichtig zijn. Daartoe maken de Europese politieke partijen hun rekeningen, met inbegrip van giften van welke herkomst ook, openbaar en melden zij aan de Rekenkamer wat hun financieringsbronnen zijn".

3.3. Onderscheid tussen de Europese politieke partijen en de fracties in het Europees Parlement

Zoals hierboven aangegeven moet de uiteindelijke doelstelling zijn dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de fracties in het Europees Parlement en de Europese politieke partijen. Vanaf de volgende zittingsperiode moeten de laatstgenoemden beschikken

¹ COM(2000) 898 van 13.2.2001, blz. 3.

over eigen kantoren, eigen personeel en andere hulpbronnen en moeten zij gevestigd zijn in een ander gebouw dan dat van het Parlement. Voor wat betreft het gebruik van de vergaderruimtes van het Parlement moeten de Europese politieke partijen worden beschouwd als externe organisaties.

3.4. Sancties

Het voorstel bevat geen regels voor het geval een Europese politieke partij de regels van de verordening niet correct toepast. Onterecht ontvangen bedragen van de begroting van de Gemeenschap moeten worden terugbetaald. Indien de Rekenkamer of de externe auditinstantie van mening zijn dat de begunstigde partij de regels van de verordening heeft overtreden, moeten zij aanbevelingen kunnen doen over de maatregelen die de partij moet nemen om de situatie recht te zetten.

3.5. Het voor deze verordening voorgestelde bedrag van € 7 miljoen

De werkelijke behoeften van de Europese politieke partijen zijn op dit moment nog niet bekend. Daarom is het bedrag van € 7 miljoen dat de Commissie als jaarlijks bedrag voor deze verordening voorstelt niet meer dan een schatting. De begrotingsautoriteit zal de werkelijke financiële behoeften van de Europese politieke partijen moeten beoordelen en de komende jaren eventueel moeten wijzigen.

AMENDEMENTEN

De Begrotingscommissie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie constitutionele zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Artikel 3, tweede alinea

De partijen die aan deze voorwaarden voldoen moeten jaarlijks hun begrotingen en rekeningen openbaar maken.

De partijen die aan deze voorwaarden voldoen moeten jaarlijks hun begrotingen en rekeningen openbaar maken ***en een verklaring afgeven inzake hun financieringsbronnen in de vorm van een lijst van hun donoren en de door elke donor gegeven bedragen. Anonieme donaties mogen in geen geval worden aangenomen.***

Motivering

Ten behoeve van transparantie en openheid moeten de identiteit van de donoren en de leden, alsmede de gedoneerde bedragen openbaar worden gemaakt.

¹ Nog niet gepubliceerd in PB.

Amendement 2
Artikel 3, tweede alinea bis (nieuw)

Overheidsbedrijven mogen geen donaties verstrekken aan of lid zijn van een Europese politieke partij.

Motivering

Donaties aan Europese politieke partijen van overheidsbedrijven en bedrijven waarin de overheid meer dan de helft of een meerderheid van de aandelen bezit zijn onaanvaardbaar.

Amendement 3
Artikel 5, derde alinea

De controle geschiedt daarenboven op grond van een jaarlijkse audit door een externe en onafhankelijke instantie. Het auditverslag wordt het Europees Parlement en de Rekenkamer toegezonden.

De controle geschiedt daarenboven op grond van een jaarlijkse audit door een externe en onafhankelijke instantie. Het auditverslag wordt het Europees Parlement en de Rekenkamer ***binnen zes maanden na afloop van het betreffende begrotingsjaar*** toegezonden.

Motivering

Er dient een termijn te worden vastgesteld voor de jaarlijkse audit.

Amendement 4
Artikel 5, vijfde alinea bis (nieuw)

Indien de Rekenkamer van mening is dat de begunstigde partij van deze verordening de regels van deze verordening heeft overtreden, of indien de externe auditinstantie het in dit artikel bedoelde auditverslag niet kan afgeven, zullen zij aanbevelingen doen over de maatregelen die de partij moet nemen om de huidige verordening na te komen. Onterecht van de Gemeenschapsbegroting ontvangen bedragen moeten worden terugbetaald.

Motivering

Er moet een bepaling worden opgenomen voor het geval de regels worden overtreden.

24 april 2001

ADVIES VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN EN INTERNE MARKT

aan de Commissie constitutionele zaken

inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen
(COM(2000) 898 – C5-0081/2001 – 2001/011(CNS))

Rapporteur voor advies: Luís Marinho

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie juridische zaken en interne markt benoemde op haar vergadering van 21 maart 2001 Luís Marinho tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 10 en 23 april 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 18 stemmen voor en 5 tegen bij 2 onthoudingen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Rainer Wieland (waarnemend voorzitter), Ward Beysen, Willi Rothley (ondervoorzitters), Luís Marinho (rapporteur voor advies), Luis Berenguer Fuster (verving Carlos Candal), Maria Berger, Raina A. Mercedes Echerer, Evelyne Gebhardt, Gerhard Hager, Malcolm Harbour, Heidi Anneli Hautala, The Lord Inglewood, Othmar Karas, (verving Hans-Peter Mayer, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Ioannis Koukiadis (verving Enrico Boselli), Ole Krarup (verving Véronique Mathieu), Klaus-Heiner Lehne, Neil MacCormick, Arlene McCarthy, Manuel Medina Ortega, Bill Miller, Gary Titley (verving Jean-Maurice Dehousse), Felekna Uca, Theresa Villiers (verving Bert Doorn), Diana Wallis en Stefano Zappalà.

BEKNOPTE MOTIVERING

Op 13 februari 2001 heeft de Commissie het Europees Parlement een voorstel voorgelegd voor een verordening die tot doel heeft het concept van de Europese politieke partij te definiëren en de voorwaarden te regelen voor de toekenning van kredieten van de algemene begroting van de Gemeenschap, alsmede uitvoering hiervan en controle hierop.

In artikel 191 van het Verdrag wordt bevestigd dat er een onlosmakelijk verband bestaat tussen de Europese politieke partijen en de Europese integratie. Deze partijen leveren een fundamentele bijdrage tot de vorming van een Europees bewustzijn en tot de uiting van de politieke wil van de burgers van de Unie.

In het Verdrag van Nice is hieraan nog een alinea toegevoegd waarin bepaald wordt dat de Raad in het kader van de medebeslissingsprocedure op Europees niveau het statuut van de politieke partijen zal vaststellen, en met name ook regels over de financiering hiervan. In de voorgestelde verordening wordt de politieke inhoud van de taken van de Europese politieke partijen nader toegelicht, zodat de politieke wil in het algemeen tot uiting kan worden gebracht.

De Europese politieke partijen spelen als politieke koepelorganisaties waarbinnen diverse nationale partijen zijn samengebundeld, een essentiële rol voor het burgerschap van de Unie omdat zij een aanvulling kunnen bieden op de vorming van de politieke Europese wil waartoe deze partijen actief in de lidstaten optreden.

Op grond van het verordeningvoorstel kunnen met de middelen van de algemene Gemeenschapsbegroting subsidies worden verleend zodat de Europese politieke partijen hun doelstellingen volledig ten uitvoer kunnen leggen en de financiering van de Europese politieke partijen transparanter wordt.

Uw rapporteur is van mening dat de geschonken bedragen met het oog op de transparantie openbaar moeten worden gemaakt en dat giften van bepaalde organisaties moeten worden verboden.

Teneinde erop toe te zien dat de subsidieverlening ook inderdaad gebruikt wordt voor de vastgestelde doelstellingen moeten juridische consequenties worden verbonden aan gevallen waarin de in de statuten omschreven doelstellingen niet worden bereikt.

Uw rapporteur is van mening dat de bevestiging van de rechtspersoonlijkheid de beste manier is om erop toe te zien dat de Europese politieke partijen optreden in overeenstemming met de taken waarmee zij krachtens artikel 191 van het Verdrag zijn belast. Zij zullen namelijk bijzondere inspanningen moeten leveren om de burgers van de kandidaat-landen voor te bereiden op de brede maatschappelijke discussie in de Unie.

Uw rapporteur heeft enige verbeteringen aangebracht, met name wanneer het gaat om de toegang tot de statuten die bij het Europees Parlement zijn gedeponereerd en de juridische onderbouwing van de controle van de legitimiteit en juiste aanwending van de verleende subsidies.

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken en interne markt verzoekt de ten principale bevoegde Commissie constitutionele zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 Overweging 2

(2) Er moet een statuut komen voor Europese politieke partijen en er moet op worden toegezien dat deze, overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag, de grondrechten alsmede de democratische beginselen en de rechtsstaat eerbiedigen en dat zij **gepaste** organen hebben.

(2) Er moet een statuut komen voor Europese politieke partijen en er moet op worden toegezien dat deze, overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag **en het Handvest van de grondrechten**, de grondrechten alsmede de democratische beginselen en de rechtsstaat eerbiedigen en dat zij **eigen** organen hebben.

Motivering

Dit amendement beoogt rekening met het Handvest van de grondrechten te houden.

Amendement 2 Overweging 2 bis (nieuw)

(2 bis) Europese politieke partijen moeten, nadat zij als zodanig zijn erkend, rechtspersoonlijkheid bezitten.

Motivering

Voor een onbelemmerde uitoefening van hun politieke activiteiten moeten de partijen de gebruikelijke rechtshandelingen kunnen verrichten.

Amendement 3 Overweging 6

(6) De aard van de uitgaven waarvoor op grond van deze verordening een financiering kan worden toegekend, dient duidelijk te worden aangegeven.

(6) De aard van de uitgaven waarvoor op grond van deze verordening een financiering kan worden toegekend, dient ***in de zin van artikel 191 van het EG-Verdrag*** duidelijk te worden aangegeven.

¹ PB C nog niet gepubliceerd.

Motivering

Dit amendement beoogt de norm te verankeren in het bepaalde van artikel 191 waarin de taken van de Europese politieke partijen op Europees niveau zijn vastgesteld.

Amendement 4

Overweging 8

(8) De uitvoering van de in de onderhavige verordening *neergelegde* maatregelen draagt bij tot de verwezenlijking van de in het Verdrag vervatte doelstellingen. Het Verdrag voorziet voor de vaststelling van de onderhavige Verordening niet in andere bevoegdheden dan die van artikel 308.

(8) De uitvoering van de in de onderhavige verordening *neergelegde* maatregelen draagt ***onder democratische omstandigheden*** bij tot de verwezenlijking van de in het Verdrag vervatte doelstellingen. Het Verdrag voorziet voor de vaststelling van de onderhavige Verordening niet in andere bevoegdheden dan die van artikel 308.

Motivering

Doel van deze aanvulling is te verduidelijken dat op de politieke richting van de voor financiering in aanmerking komende partijen geen druk mag worden uitgeoefend zolang deze partijen de democratische grondbeginselen beamen.

Amendement 5

Overweging 9

(9) De geldigheidsduur van deze verordening ***dient te verstrijken aan het einde van het tweede begrotingsjaar dat volgt op de inwerkingtreding ervan,***

(9) De geldigheidsduur van deze verordening ***verstrijkt bij de inwerkingtreding van een volgende regeling uit hoofde van het Verdrag van Nice,***

Motivering

Spreekt vanzelf. De mogelijkheid dat een juridisch vacuüm ontstaat, moet worden uitgesloten.

Amendement 6

Artikel 1

Elke politieke partij of unie van partijen, kan bij het Europees Parlement een statuut van Europese politieke partij, hierna "statuut" genoemd, neerleggen, mits zij

Elke Europese politieke partij of ***een duurzaam geconcipieerde*** unie van partijen kan bij het Europees Parlement een statuut van Europese politieke partij, hierna "statuut" genoemd, neerleggen, mits zij

Motivering

Zoveel mogelijk moet worden uitgesloten dat er unies van partijen ontstaan die uitsluitend erop uit zijn Gemeenschapsmiddelen op te strijken.

Amendement 7

Artikel 1, alinea 2 bis (nieuw)

De burgers van de Unie en alle natuurlijke en rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat hebben recht van toegang tot de bij het Europees Parlement gedeponeerde statuten.

Motivering

Dit amendement regelt de toegang tot de bij het EP neergelegde statuten, overeenkomstig het bepaalde in artikel 255 van het Verdrag.

Amendement 8

Artikel 1, alinea 2 ter (nieuw)

De intentie om een fractie op te richten of aan een bestaande fractie deel te nemen moet bekend worden gemaakt via een officiële verklaring die bij het Europees Parlement wordt gedeponeerd.

Motivering

Dit amendement is bedoeld om te bewijzen dat men de bedoeling heeft een fractie op te richten of hieraan deel te nemen.

Amendement 9

Artikel 1 bis (nieuw)

Artikel 1 bis

Rechtspersoonlijkheid

Europese politieke partijen bezitten de rechtspersoonlijkheid die in een communautaire wet is neergelegd. Tot de goedkeuring van deze wet bezitten de Europese politieke partijen in iedere lidstaat rechtspersoonlijkheid die volgens privaatrecht aan rechtspersonen wordt

verleend en zij bestaan als zodanig vanaf het moment dat het betrokken statuut overeenkomstig artikel 1 bij het Europees Parlement gedeponeed is.

Motivering

Dit amendement is bedoeld om de aard van de rechtspersoonlijkheid van de Europese politieke partijen te verduidelijken.

Amendement 10
Artikel 1 ter (nieuw)

Artikel 1 ter

Rechtsbevoegdheid

Europese politieke partijen bezitten de rechtsbevoegdheid die in een communautaire wet is neergelegd. Tot de goedkeuring van deze wet bezitten de Europese politieke partijen in iedere lidstaat de rechtsbevoegdheid die volgens nationaal privaatrecht aan rechtspersonen wordt verleend. De rechtsbevoegdheid van Europese politieke partijen omvat de rechten en plichten die nodig of gepast zijn om de in hun statuten neergelegde doelstellingen na te streven.

Motivering

Dit amendement is bedoeld om de aard van de rechtsbevoegdheid van de Europese politieke partijen te verduidelijken.

Amendement 11
Artikel 2

Het Europees Parlement beslist over alle betwistingen van de in artikel 1 bedoelde voorwaarden **overeenkomstig** het advies van een onafhankelijk comité van vooraanstaande personen dat om de vijf jaar in gemeenschappelijk overleg door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie wordt benoemd.

Het Bureau van het Europees Parlement beslist over alle betwistingen van de in artikel 1 bedoelde voorwaarden **en houdt daarbij rekening met** het advies van een onafhankelijk comité van vooraanstaande personen dat om de vijf jaar in gemeenschappelijk overleg door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie wordt benoemd.

Motivering

Dit amendement identificeert het EP-orgaan dat bevoegd is om besluiten te nemen en verduidelijkt het raadplegend karakter van het advies.

Amendement 12
Artikel 3, alinea 3 (nieuw)

De begrotingen en rekeningen omvatten het bedrag en de herkomst van de ontvangen giften. Het is de politieke partijen verboden bijdragen in de vorm van geld of natura te ontvangen of te aanvaarden van overheidsbedrijven, ondernemingen met uitsluitend of in meerderheid overheidskapitaal en concessiehouders van overheidsdiensten die krachtens het recht van de lidstaten zijn ingesteld.

Motivering

Voor een betere transparantie.

Amendement 13
Artikel 3 bis (nieuw)

Artikel 3 bis

Intrekking subsidiëring

De Europese politieke partijen en partijverbanden die na het deponeren van hun statuten de fundamentele beginselen van de democratie, grondrechten en de rechtsstaat niet in acht nemen, worden op verzoek van de Commissie en na raadpleging van het Europees Parlement en de Raad voor het Hof van Justitie van de EG geleid met het oog op intrekking van de in artikel 3 bedoelde subsidies. De eventuele intrekkingvoorwaarden worden op basis van deze bepaling en op voorstel van de Commissie door het Parlement en de Raad vastgesteld krachtens artikel 251 van het Verdrag.

Motivering

Dit amendement is bedoeld om het verband tussen de toekenning van subsidies en de naleving van de in het EU-Verdrag en het Handvest van de grondrechten neergelegde beginselen, na het deponeren van de statuten van de Europese politieke partijen te verstevigen, via een gerechtelijke controle op de naleving van de fundamentele beginselen van de Unie.

Amendement 14 Artikel 4, lid 1, alinea 2

De uitgaven kunnen onder meer betrekking hebben op administratieve kosten, kosten in verband met technische ondersteuning, vergaderingen, studies, voorlichting en publicaties die rechtstreeks verband houden met de statutaire doelstellingen.

De uitgaven kunnen onder meer betrekking hebben op administratieve kosten, kosten in verband met technische ondersteuning, vergaderingen, studies, voorlichting, publicaties die rechtstreeks verband houden met de statutaire doelstellingen **en uitgaven voor Europese voorlichtingscampagnes die onder auspiciën en de politieke verantwoordelijkheid van de Europese politieke partijen worden georganiseerd.**

Motivering

Kleine stilistische verandering.

Amendement 15 Artikel 5, lid 4

(4) De betrokken diensten kunnen ter plaatse alle controlehandelingen verrichten die zij noodzakelijk achten om vast te stellen of de toegekende financiering op wettige en regelmatige wijze is gebruikt. Bij de uitoefening van hun taak kunnen zij alle boekhoudkundige bescheiden en verantwoordingsstukken, alsmede alle andere documenten die zij dienstig achten inzien en alle inlichtingen opvragen die zij nodig menen te hebben voor de uitoefening van hun controletaak.

(4) **Met het oog op de uitvoering van controletaken kunnen de hiertoe bevoegd verklaarde ambtenaren van de betrokken diensten ter plaatse alle controlehandelingen verrichten die zij noodzakelijk achten om vast te stellen of de toegekende financiering op wettige en regelmatige wijze is gebruikt. Bij de uitoefening van hun taak kunnen zij alle boekhoudkundige bescheiden en verantwoordingsstukken, alsmede alle andere documenten die zij dienstig achten inzien en alle inlichtingen opvragen die zij nodig menen te hebben voor de uitoefening van hun controletaak.**

Motivering

Juridische onderbouwing van de controlemogelijkheden van de hiertoe bevoegde diensten, met het oog op een grotere rechtszekerheid.

Amendement 16
Artikel 6, alinea 1, letter b)

b) 85% wordt verdeeld tussen de Europese partijen die gekozenen hebben in het Europees Parlement, in evenredigheid tot het aantal gekozenen.

b) 85% wordt verdeeld tussen de Europese partijen die gekozenen hebben in het Europees Parlement, in evenredigheid tot het aantal gekozenen **en het aantal landen waarin de Europese partijen vertegenwoordigd zijn.**

Motivering

Met de vertegenwoordiging van de partijen in de diverse lidstaten moet bij de verdeelsleutel van de in dit verordeningvoorstel geplande financiële steun rekening worden gehouden, vooral met het oog op de toekomstige uitbreidingen van de Unie.

Amendement 17
Artikel 8, alinea 2

Zij verstrijkt aan het einde van het tweede begrotingsjaar dat volgt op de inwerkingtreding ervan.

Zij verstrijkt **bij de inwerkingtreding van een volgende verordening uit hoofde van het Verdrag van Nice.**

Motivering

Spreekt voor zich. Een eventueel rechtsvacuüm moet worden vermeden.